

Teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt

2023-06-28 Nr. S- 347
| 2023-06-14 Nr. 23-8917

DĖL PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos notarų rūmai, susipažinę su pateiktais derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas) ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymo „Dėl teisingumo ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. 1R-231 „Dėl Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Įsakymo projektas) (toliau kartu – Projektai), pagal kompetenciją teikia pastabas ir siūlymus.

Nutarimo projekte siūloma pakeisti 65 punktą, jame numatant, kad „*Dokumentų ir duomenų teikėjai Registro tvarkytojui pateikia prašymų ir Nuostatų 30 punkte nurodytų dokumentų originalus, kitų dokumentų – originalus, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo ir Nuostatų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, nuorašus ar išrašus, jeigu įstatymuose ar Nuostatuose nurodyta pateikti dokumentų išrašus. Jeigu duomenys ir dokumentai Registro tvarkytojui teikiami elektroniniu būdu Registro tvarkytojo nustatytomis priemonėmis, gali būti teikiamos Nuostatuose nurodytų dokumentų kopijos ar nuorašai, patvirtinti Nuostatų 68 punkte nustatyta tvarka*“, eliminuojant nuostatą Registro tvarkytojui teikti notaro patvirtintas dokumentų kopijas, nuorašus ar išrašus, šią teisę suteikiant advokatams, tokiu būdu pakeičiant subjektų ratą, kuriems suteikiama teisė tvirtinti Registro tvarkytojui teiktinų dokumentų kopijas, nuorašus ar išrašus. Taip pat nėra aišku, kokiais atvejais galės/turės būti teikiami notarine tvarka patvirtinti dokumentų nuorašai ir išrašai.

Teisėkūros pagrindų įstatymo 8 straipsnyje yra nustatytas reikalavimas skelbiant teisėkūros iniciatyvą nurodyti *inter alia* teisės akto rengimo priežastis ir tikslą. Projektų lydraštyje aptartas siūlymas grindžiamas abstrakčia Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo (toliau – Advokatūros įstatymas) 44 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta advokatų teise, vykdant advokato veiklą, tvirtinti su teisinių paslaugų teikimo susijusių dokumentų nuorašus, tačiau nėra pateikiami jokie argumentai, pagrindžiantys šio siūlymo tikslą, poreikį, nenurodoma, kokie konkrečiai dokumentai, susiję su advokatų teikiamomis teisinėmis paslaugomis, gali būti teikiami Registro tvarkytojui. Taip pat nėra aišku, kokiais atvejais dokumentų kopijos, nuorašai, išrašai galės būti teikiami patvirtinti vadovaujantis Advokatūros įstatymo, o kokiais – Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka. Atkreipiamo dėmesį, kad juridinių asmenų steigimo, reorganizavimo procesuose privalomas advokato dalyvavimas nenumatytas, todėl nėra aišku, kokius dokumentus, susijusius su teisinių paslaugų teikimu, galėtų teikti advokatai Registro tvarkytojui. Taigi, Nutarimo projekte siūlomas Nuostatų 65 punkto pakeitimas sudaro prielaidas teisinį reguliavimą suprasti dviprasmiškai ir prieštaringai, nėra aišku, kokių teisinių tikslų šiuo pakeitimu siekiama.

Pažymime, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas bei kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu notarinių veiksmų atlikimą reguliuoja Notariato įstatymas, įvertinus, kad būtų

tikslinga advokatams suteikti teisę atlikti tam tikrus notarinius veiksmus, atitinkamai turėtų būti papildytas Notariato įstatymas. Be to, priskiriant advokatams jų veiklai nebūdingas funkcijas, reikėtų keisti/papildyti Advokatūros įstatymo nuostatas, kurios reglamentuotų notarinių veiksmų atlikimo pagrindinius elementus.

Pagrindinė advokatų veikla yra teisinių paslaugų teikimas: tai teisės konsultacijos (patarimai teisės klausimais), teisinę reikšmę turinčių dokumentų rengimas, atstovavimas teisės klausimais. Advokatas turi teisę daryti bylos, kurioje jis yra atstovas ar gynėjas, dokumentų kopijas, tvirtinti bylai nagrinėti teisme, ikiteisminiame tyrime reikalingų rašytinių įrodymų nuorašus, t. y. **jis turi teisę tvirtinti dokumentų nuorašus, kiek tai yra susiję su jo vykdoma pagrindine veikla.** Notaro pagrindinė funkcija – užtikrinti, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų neteisėtų sandorių ir dokumentų, todėl notaras, liudydamas dokumento nuorašo ar išrašo tikrumą, imasi visų priemonių užtikrinti dokumentų teisėtumą, t.y. notarui turi būti pateiktas dokumento, kurio nuorašas ar išrašas reikalingas, originalas, dokumentas privalo būti vientisas, nekelti abejonių dėl juridinės reikšmės. Tuo tarpu 2021 m. birželio 8 d. Advokatų tarybos sprendimu patvirtintų Nuorašų tvirtinimo ir registravimo tvarkos apraše, reglamentuojančiame advokatų su teisinių paslaugų teikimu susijusių dokumentų nuorašų tvirtinimo ir registravimo tvarką, be kitų nuorašų tvirtinimo taisyklių, numatoma (8 punktas), kad „Popierinio neoriginalaus dokumento nuorašo tikrumą žymą sudaro žodžiai „Neoriginalaus dokumentų nuorašų“<..>. Advokatas naudodamas šią žymą liudija, kad tvirtina matyto neoriginalaus dokumentų nuorašą“. Taigi, vadovaujantis Nutarimo projekte siūloma Nuostatų 65 punkto redakcija bei advokatų tvirtinamų dokumentų nuorašų tvirtinimo tvarka, sudaromos prielaidos kilti pagrįstoms abejonėms dėl advokatų Registro tvarkytojui teikiamų dokumentų autentiškumo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, akivaizdu, kad Nutarimo projektu teikiami 65 punkto pakeitimai gali turėti neigiamų padarinių - sutrikdyti teisinių profesijų, jų atliekamų funkcijų sistemos darną. Notarų rūmų nuomone, Juridinių asmenų registro nuostatų 65 punktas neturi būti keičiamas, paliekant galioti šiuo metu įtvirtintą redakciją: „65. Dokumentų ir duomenų teikėjai Registro tvarkytojui pateikia prašymų ir Nuostatų 30 punkte nurodytų dokumentų originalus, kitų dokumentų – originalus, notaro patvirtintas jų kopijas, nuorašus ar išrašus, jeigu įstatymuose ar Nuostatuose nurodyta pateikti dokumentų išrašus. Jeigu duomenys ir dokumentai Registro tvarkytojui teikiami elektroniniu būdu Registro tvarkytojo nustatytomis priemonėmis, gali būti teikiamos Nuostatuose nurodytų dokumentų kopijos ar nuorašai, patvirtinti Nuostatų 68 punkte nustatyta tvarka.

Dokumentų pateikimo Registro tvarkytojui ir grąžinimo dokumentų ir duomenų teikėjui tvarka nustatoma Registro tvarkymo taisyklėse“.

Notarų rūmų prezidentas

Marius Stračkaitis

Originalas nebus siunčiamas